

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. VIII. De Impedimento publicæ Honestatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

der VI. dispensavit cum Emauele rege Luitanico, ut duceret viduam relictam fratris. Julius II. dispensavit cum Henrico VIII. rege Angliæ, ut duceret Catharinam Aragoniam, lectissimam & sanctissimam feminam relictam Arthuri fratris (à quo tamen eam prorsus mansisse intactam narratur) omnibus penè orbis Christiani Academijs tale Matrimonium approbantibus. Quæ post diligentissimam discussionem ratione controversiæ obortæ factam, Clemens VII. eandem dispensationem & Matrimonium firmiter comprobavit: non obstante quòd Henricus VIII. prætextu contrariæ sententiæ (quæ olim fuit aliquorum) reverà autem inescatur impuro amore Annæ Bolonæ, Catharinam post pacatissimum plurimorum annorum connubium repudiavit. Clemens VIII. dispensavit cum rege Polonia, ut acciperet sororem uxoris defunctæ. Sic & nostro tempore Casimirus Polonia Rex acceperat viduam relictam fratris ex dispensatione Innocentii X.

65. *Sive etiam in reb.* Secunda pars est magis controversa: nam multi existimant Matrimonium inter vitricum, & privignam, & inter privignum & novercam, esse irritum jure naturæ. Sed nobiscum tenet Sanchez d. 67. & plurimi alii. Et colligitur ex *Scoto dist. 41. num. 4.* quatenus indefinite docet, affirmatè dirimere Matrimonium tantum ex statuto Ecclesiæ. Colligitur etiam ex *Cancilio Aurelianensi III.* (quod celebratum fuit anno 540.) c. 10. Deinde probatur: quia unitas, quam isti affines habent inter se, est tantum accidentalis, ratione commixtionis carnalis inter unum illorum & consanguineum alterius, plurimumque distat ab unitate substantiæ, quam consanguinei habent inter se, præsertim taliter, ut unus sit principium substantiæ alterius: adeoque non videtur ex solo jure naturæ Matrimonium inter ullos affines esse invalidum. Verùm quidem est, aliquam in eo latere indecentiam, quòd privignus v. g. contraheret cum noverca, cui ob conjunctionem cum patre reverentiam debet, quamque ideo vulgariter nomine matris appellat: est tamen multò minor, quàm si contraheret cum propria matre, à qua tamquam principio verè originem traxit; nec videtur se solà sufficere ad Matrimonium dirimendum. Idque magis apparet, quando quis contraheret cum illa, quam pater aliquando fornicariè cognovit, vel contraheret cum filia, ejus ipse matrem aliquando carnaliter cognovit sine Matrimonio.

66. *Incestuosus 1. ad Cor. 5. habebat uxorem patris sui adhuc vivens.* Nec obstat, quòd Apostolus 1. ad Cor. 5. redarguens incestum privigni cum sua noverca, dicat, talem fornicationem non audiri inter Gentes: quia (ut passim Expositores notant) pater istius incestuosi adhuc vivebat; ut colligitur ex 2. ad Cor. 7. v. 12. ubi dicitur injuriosus fuisse in patrem, quia

nempe totum illius adhuc viventis violat, sibi sumendo uxorem patris. Alioquin non rectè dixerit Apostolus, talem fornicationem non esse auditam inter Gentes: cum ex Historicis constet, consubia cum novercis apud quasdam Gentes usitata fuisse. Et propterea quoque Ruben tam acriter reprehensus fuit, quòd totum patris sui adhuc viventis violasset. Similiter Joannes merito redarguit Herodem: tum quia uxorem fratris sui Philippi, adhuc viventis, turpiter canitur in Officio Ecclesiastico festi decollationis S. Joannis, & testatur Josephus l. 18. Antiquit. c. 7. tum quia subiectus erat legi Moysi, quæ prohibebatur ducere uxorem fratris, etiam defuncti, utpote qui ex Herodiade reliquerat semen sive prolem.

QUÆSTIO VIII.

De Impedimento publicæ Honestatis.

IMPEDIMENTUM hoc vocatur justitia publicæ honestatis, vel expeditus publicæ honestatis, quòd æquum & justum sit ob publicam honestatem & decentiam impediri Matrimonium inter aliquas personas, quæ factæ sunt inter eam propinquæ per sponsalia vel per Matrimonium ratum. Ex quo capite induci impedimentum Matrimonii, patet ex c. *Si quis desponsaverit*, & c. *Si quis uxorem* & alijs 27. q. 2. & c. *Uxoris de Sponsal. in 6.* aliisque Juribus. Neque extenditur ad personas affines, sed tantum ad consanguineos illius, cum quo inita sunt sponsalia vel Matrimonium.

DECO. Impedimentum publicæ honestatis jure novo oritur ex sponsalibus dumtaxat validis, dirimitque Matrimonium tantum in primo gradu. Ita *Trid. sess. 24. c. 3. gradus*. Quare jure novo potest sponsus de futuro novo contrahere cum omnibus consanguineis sponsæ, exceptis matre, sororibus ac filiabus. Idem cum proportione est de sponsa respectu consanguineorum sponsi. Dixi *jure novo*: quia jure antiquo dirimebatur etiam que ad quartum gradum: nec tantum oriebatur ex sponsalibus validis, sed etiam ex invalidis aliter quàm ob defectum consensûs, si erant pura, sive non conditionata; sic tamen, ut nullum adferretur præjudicium sponsalibus præcedentibus. Patet ex c. *un. de Sponsal. in 6.* Vide Sanchez d. 69. Bonacina q. 3. pu. 11. num. 2. & seqq.

Notandum autem hoc impedimentum esse perpetuum, & debetque etiam remanere post mortem sponsi vel sponsæ, ut patet ex c. *Si quis desponsaverit uxorem* 27. quest. 2. & alijs alijs Juribus. Idem est, etiam si contingat sponsalia prius valida postmodum irritari. Immo etsi postmodum dissolvantur mutuo consensu, ut cum alijs passim docet Bonacina

nam supra num. 7. retractans contrariam, quam in priori Editione tenuerat, opinio- nem (quæ alioquin favorabilis esset in pra- xi, in quibus casus est sæpè natus occurrere, & quæ docetur à *Proposito, Diana, Basilio Pon- tio* & aliis, referentibus quamdam decla- rationem Cardinalium) & pro nostra alle- gans novam Cardinalium declarationem. Et ita *Sanctus* (inquit *Aversa* q. 17. sect. 5.) ob- servatur in Romana Curia, ut petatur dis- pensatio, quando casus occurrit. Ratio est, quia quod sponsalia mutuo consensu solvantur, non facta, quin antea nihilomi- nus valuerint, adeoque impedimentum in- duxerint; quod proinde permanet, sicut dum sponsalia dissolvuntur per mortem aut aliâ ratione irritantur.

Notandum II. hoc impedimentum quandoque sic concurrere cum impedi- mento affinitatis, ut sponsus nec possit con- trahere cum sua sponsa, nec cum altera à se carnaliter cognita, v. g. si post sponsalia for- nicetur quis cum uxore suæ sponse, non potest sororem ducere ob publicam hon- estatem, nec etiam ipsam sponsam, quod cum hæc contraxerit affinitatem, ex copula fornicaria cum sorore. Si tamen quis prius cognoverit sororem, deinde contrahat sponsalia cum altera sorore, non potest quidem ducere hanc ob affinitatem, potest tamen ducere priorem, eo quod spon- salia cum secunda ratione affinitatis contra- ctæ fuerint invalida, quæ jure novo non inducunt publicam honestatem. Similiter aliquando contingit concurrere duplex imp- edimentum affinitatis, ut si quis carnaliter commisceatur cum duabus sororibus, aut duabus nepotibus in secundo gradu: tunc e- nim ob affinitatem cum utraque eorum potest valide ducere in uxorem. Quæ pro- praxi sunt bene notanda.

Dico II. Publica honestas orta ex Ma- trimonio rato, sive valide, sive etiam inva- lido, si aliter fuerit invalidum quam ex defectu consensus, dirimit, juxta commu- nem sententiam Matrimonium usque ad quatuor gradum, habetque se in aliis eod- em modo, quo ante Tridentinum: quia Tri- dentinum solum restringit impedimentum, quod oritur ex Sponsalibus, ut declarat *Pius* in Bulla *Ad Romanum spectat*, Tit. de Matrim. & Sponsal. in 7. Decretal. adeoque circa Matrimonium ratum manet in vigo- re dispositio juris antiqui, quo nascebatur inde impedimentum, et si Matrimonium foret invalidum, tummodo non ex defectu consensus; impedimentum, inquam, effi- cax ad impedendum & dirimendum se- quentia sponsalia vel matrimonia, non au- tem ad præcedentia dissolvendum.

Quocirca cum Matrimonium clandesti- num non sit invalidum ex defectu consen- sus, sed ex defectu solemnitatis à Tridentino requisitæ, consequenter nasci videtur ex

eo publica honestas, ut docet *Basilus Pon- tius, Aversa, Redellus* & alii. Et refertur ex- pressa Declaratio sacre Congregationis à *Barbosa* & aliis, quemadmodum ex Matrimo- nio nulliter contracto à Monacho, à conjugato, & similibus, adhuc oritur im- pedimentum publicæ honestatis. *Sanchez* tamen l. 7. d. 70. n. 13. & *Propositus* q. 7. dub. 14. censet hoc impedimentum non oriri ex Matrimonio clandestino, veluti quod requidem sortiatur vim sponsalium de fu- turo. Immo *Propositus* contendit universum hoc impedimentum non oriri ex contractu matrimoniali à parte rei invalido ex quo- umque capite: cum nil in jure disponatur de tali contractu, veluti qui verè non est sponsalitus (excipit Matrimonium impu- berum ob dispositionem Juris) de quo Ca- nones loquuntur. *Pius V.* autem in genere solum statuit & declarat reductionem im- pedimenti per Tridentinum factam solum respicere sponsalia de futuro, at in Matrimo- nio rato servandam esse dispositionem an- tiquorum Canonum; qui tamen non vi- dentur loqui de Matrimonio rato irrito.

QUÆSTIO IX.

De Impedimento Criminis & Raptus.

JURE antiquo crimina adulterii & ho- micidii (*Tridentinum* addidit crimen raptus, de quo *Conclus. 4.*) quibusdam casibus dirimunt Matrimonium contrahen- dum inter certas personas; ideoque imp- edimentum ex iis ortum dicitur impedi- mentum criminis. Hoc autem Ecclesia ord- inavit, ut vitentur cædes & adulteria in- ter conjuges, dum hoc modo aufertur de- linquentibus spes inter se contrahendi. Quamvis non sit impedimentum juris na- turæ, ut patet in Davide, qui post adulte- rium & necem Uriæ valide duxit Bethsa- bée. Quod si tamen crimen committatur à duobus, quorum unus est fidelis & alter infidelis, non potest hic post Baptismum alteri jungi Matrimonio, ut est certum apud omnes, & deciditur c. 1. de Convers. in- fidelium. Et si enim ibi sit casus de certa cri- minis specie, tamen perinde etiam est de aliis duabus speciebus criminum, ut notat *Glossa*. Id autem potest Ecclesia, partim quatenus directe statuit impedimentum ipsi fideli, ut *Sanchez* l. 7. d. 78. *Henriquez* & alii: partim quatenus non quidem punit infidelem, sed inhabilitat illos, in quibus præcessit talis conditio, adeoque statuit impedimentum pro statu, quo venit ad fidem, ut Canonistæ. Ex qua secunda ex- plicatione sequeretur, Ecclesiam idem posse, et si uterque in infidelitate crimen com- misisset; & juxta alios facit. Sed in gene-

catem iura. lido.
Opinio singularis Pra- positi.
Cur statu- tum?
An juris natura.
Quid si. cõ- munitios crimen non sint ambo fideles.
72.
Quid im- pedimentum criminis.